

Cyrano Bram Coopmans schittert als de man met de grote neus en de scherpé tong

‘Schermen op toneel is jongensdroom’

Bram Coopmans speelt deze zomer Cyrano in de bejubelde voorstelling *Cyrano* in het Amsterdamse Bos. ‘Acteren is voor mij een uitlaatklep.’

LORIANNE VAN GELDER

Dinsdag ging de voorstelling niet door. Bram Coopmans (1975) was best toe aan een extra avond vrij, maar een afzegging is vooral vervelend. “Ik laad me de hele dag op, zoets blijft toch in je lijf zitten,” zegt Coopmans. Dat is het nadeel aan buitenspelen in het Amsterdamse Bostheater: het weer kan er zomaar voor zorgen dat een voorstelling wordt geannuleerd. Dan sta je daar met al je adrenaline en speeldrift. Nog erger was het toen Coopmans in een voorstelling speelde die een paar dagen voor de première helemaal niet doorging. “Ik voelde toen aan mijn lichaam dat het niet de afspraak was.”

“Acteren is voor mij een uitlaatklep. Als ik die niet had, zou ik niet weten waar ik met al mijn gevoelens heen zou moeten,” zegt Coopmans. “Het is heerlijk om keihard tegen iemand te schreeuwen, zonder consequenties. En het is een jongensdroom om te schermen op het toneel.”

De rol van Cyrano kwam precies op het juiste moment voor Coopmans, die de man met de grote neus, scherpé tong en snelle sabel speelt. Hij was toe aan een rol in een repertoirestuk. Meestal speelt hij rollen in zelfgeschreven of nieuwe toneelstukken, wel van vooraanstaande makers als Eric de Vroedt of Peter de Graaf – of van hemzelf – maar hij had het daarmee wel even gehad. Een hoofdrol in een klassieker leek hem een fijne uitdaging.

“Bij een zelfgeschreven stuk moet je alles zelf uitzoeken, je kunt de schrijver van het stuk aanspreken. Ik ben bijvoorbeeld een koning in het schrappen in een tekst, ik maak graag alles zo kernachtig mogelijk. Dat is leuk, maar ik wilde iets an-

ders.” Bij een klassieke tekst als *Cyrano* (geschreven door Edmond de Rostand, 1868-1918), zeker omdat het ook nog is geschreven in alexandrijnen, is schrappen zo goed als onmogelijk. De rol zou Coopmans rust geven en ook een focus op het ontwikkelen van zo’n complexe rol.

Het liep anders. Coopmans: “We hebben bij *Cyrano* ook erg moeten meedenken en -maken.” Regisseur Ingejan Ligthart Schenk geeft acteurs zo veel mogelijk de vrijheid om zelf dingen in te vullen. “Ieder van ons heeft zijn rol zelf gemaakt en eigenlijk ook alle acts eromheen. Ingejan heeft daarin gestuurd.”

Coopmans is niet anders gewend, maar hij had eigenlijk gehoopt wat meer tijd te hebben om echt zijn tanden in de rol te zetten. “In deze tijd had ik zin het uiterste in mijn rol op te zoeken en daar ook egocentrisch in te zijn. Maar dat kon nu helaas niet. Daardoor heb ik nog steeds het gevoel dat er meer in zit dan ik er tot nu toe uit heb kunnen halen.”

‘Ik heb het gevoel dat er meer in zit dan ik er uit heb kunnen halen’

Toch waren de recensies van *Cyrano*, die een week geleden in première ging heel lovend. Ook Coopmans werd geroemd om zijn optreden. Hij vindt dat vleiend, maar legt de lat altijd hoger. “Gelukkig speelt de voorstelling nog de hele zomer.”

“Ik probeer hem zo menselijk mogelijk te maken,” zegt Coopmans over Cyrano. “Cyrano is zo onzeker dat hij zichzelf zo’n zeker gedrag heeft aangemeten dat hij zijn onzekerheid kan wegstoppen.”

De Cyrano van Coopmans is boos en fel. Hij is stoer in zijn lange zwarte jas op grote zwarte kisten. Maar langzamerhand wordt hij een lieve, hartverwarmende reus, bezorgd en verliefd, onzeker en zacht. Coopmans kan niet helemaal verklaren hoe hij zijn personage heeft vormgegeven. “Voor mij is spelen denken. Als je de tekst begint te begrijpen, dan begin je te associëren. Ik keek een paar films, maar expres geen verfilmingen van *Cyrano*, en met die associaties werk ik dan aan mijn rol.”

Dat Coopmans weer medemaker werd van *Cyrano* past bij de rol die hij altijd in een repetitieproces heeft. Het is eigenlijk niet zo vreemd: tot zeven jaar geleden maakte Coopmans zelf voorstellingen. Hij gaat dat weer oppakken. “Ik ben in gesprek met Oerol en Over het IJ om drie jaar achter elkaar voorstellingen te maken.”

Toch wil hij niet altijd op de regisseursstoel zitten. Hij werkt juist graag met regisseurs die hem sturen. “Beperken” noemt hij dat. “Hoe meer re-

Bram Coopmans (links) speelt Cyrano in het Bostheater als een boze man die langzaam smelt.

FOTO BEN VAN DUIN

Bram Coopmans

Bram Coopmans studeerde in 1999 af aan de toneelacademie Maastricht. Vervolgens begon hij zijn carrière als acteur bij ZT Hollandia. Verder speelde hij onder meer bij het Theater van het Oosten en Het Vervolg. Daarnaast schrijft Coopmans toneelstukken en is hij als regisseur betrokken bij producties.

gisseurs mij proberen te beperken, hoe vrijer ik me voel.” Met beperken bedoelt hij uitdagen. “Ik vind het prettig om ‘nee’ te horen. Eric de Vroedt, met wie ik veel heb samengewerkt, zegt dat ik alleen maar gedij bij kritiek.”

Hij citeert een advies dat Johan Simons, gevierd regisseur en nu inten-

dant van de Münchner Kammerspiele, hem ooit gaf. ‘Herhaling bestaat niet.’ “Dat was voor mij toen echt een eye-opener. Je moet ook nooit herhalen. Dan blijf je niet levend, dan ga je je vervelen. Elke avond is anders, bij elke voorstelling moet je je opnieuw uitdagen. Je kunt niet op basis van wat je de avond ervoor hebt gedaan

de volgende avond weer aan de slag. Dus als iemand zegt: dat deed je goed, dan is het wel leuk om te horen, maar ik heb er niet zo veel aan. Ik wil altijd ergens aan kunnen blijven werken.”

Cyrano in het Bostheater, nog t/m 7/9. Info: bostheater.nl